Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 5 **Poznań, dnia 1 marca 1938** **ROK 17**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95

Interwencjonizm kierowany.

Ostatni okres w rozwoju naszej myśli i polityki gospodarczej cechuje się m. i. dużym napięciem dyskusji i — czasem — walki dokoła zagadnień interwencjonizmu i etatyzmu. Spętanie całego życia gospodarczego więzami interwencjonistycznym i postępującą za nimi nieuchronnie biurokracją jest dziedzictwem lat powojennych i przede wszystkim kryzysowych.

Nowość tych zagadnień, po liberalnej atmosferze pracy gospodarczej wieku ubiegłego, skomplikowana i często anonimowa ich geneza — bardzo znacznie utrudniały możność rzeczowego ich potraktowania, krytyki i likwidacji.

Przez długie lata aparat i zasób środków państwowego wpływu na stosunki gospodarcze bezustannie się rozrastał, a działo się to w imię i pod hasłami celowości i planowości gospodarstwa, wzrostu bogactwa społecznego.

Tymczasem rezultaty takiej działalności coraz to wyraźniej zaczęły mówić co innego. Okazało się, że nadmierny i zbyt głęboko sięgający wpływ aparatu administracyjnego państwa wywołuje jaskrawo nie korzystne skutki gospodarcze. Stawało się coraz to bardziej widocznym, że raz wdrożona interwencja państwa, ma stałą tendencję do rozrastania się, do podciągania pod swe wpływy i kuratelę dalszych dziedzin działalności. Urzędy i placówki nadzoru administracyjnego nad przedsiębiorczością rozrastały się, powiększała się ich liczba, rozszerzały kompetencje.

Wśród tych trudności i komplikacyj inicjatywa prywatna coraz to trudniej znajdowała pole do działalności. Twórczość, pomysłowość i rozmach w działalności gospodarczej nie odpowiadały intencjom aparatu biurokratycznego, wytrącając go z błogiego spokoju i utrudniając mu szeregowanie całego życia gospodarczego podług ustabilizowanych z dawna reguł, przepisów, instrukcyj i okólników.

Prawdziwa pasja interwencji zapanowała w okresie kryzysu. Czynniki kontroli państwowej, głównie skarbowej, sondowały najskrupulatniej każde posunięcie przedsiębiorcy, gdzie zachodziło najmniejsze chociażby „niebezpieczeństwo" zysku.

W tym też czasie, jako nieuchronny rezultat wszechstronnej ingerencji państwa w życie przemysłowe, rozrósł się etatyzm. I tu również plany, zamiary i nadzieje aparatu państwowego rozszerzającego swą działalność przedsiębiorczą przez przejmowanie lub tworzenie własnych ośrodków produkcyjnych — stanęły w najjaskrawszej sprzeczności z wynikami osiągniętymi na tym polu.

Wyniki te pod względem gospodarczym absolutnie nie mogły zadowolić.

Przedsiębiorstwa państwowe, mimo szczególnie dogodnych warunków w jakich pracowały, nie opłacały się, tak pod względem technicznym, jak też i fiskalnym, a z drugiej strony dzięki swemu uprzywilejowaniu dezorganizowały stosunki gospodarcze kraju, podcinając byt i możliwość rozwoju zdrowych gospodarczo przedsiębiorstw prywatnych.

Stały wzrost etatyzmu musiał wywołać reakcję. Włożono stosunkowo dużo wysiłku w jego krytyczną ocenę, zebrano znaczną ilość materiału faktycznego, wykazującego destrukcyjną rolę etatyzmu w Polsce. Znacznym krokiem naprzód w oświetleniu zagadnienia stały się też badania przeprowadzone na tym odcinku przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa.

Powstały też i refleksje u kierowników naszej polityki gospodarczej. W oświadczeniach ich niejednokrotnie w ciągu ostatnich 2 lat znajdował wyraz antyetatystyczny punkt widzenia.

Nie zmieniło to jednakże w istotny sposób panujących w tej dziedzinie stosunków. Praktyka niższych instancyj władz gospodarczych nie wycofała się z drogi protegowania przedsiębiorczości państwowej, wręcz przeciwnie nawet etatyzm wpływy swe umacniał i rozszerzał.

Powołana przed półtora rokiem komisja dla zbadania działalności przedsiębiorstw państwowych prace swe niedawno zakończyła. Wyniki tych prac, zawarte w kilkunastu tomach sprawozdania, mało są znane sferom gospodarczym.

Natomiast widocznym jest brak jakiegokolwiek pospiechu przy wyciąganiu praktycznych wniosków z tego sprawozdania.

Można mieć pełną obawę, że nasze kierownictwo polityki gospodarczej znów da się ponieść optymistycznemu nastrojowi bieżącej chwili.

Oczywiście, że w okresie ożywienia gospodarczego dokuczliwość rozmaitych wad naszej struktury i ustawodawstwa gospodarczego się zmniejsza.

Nie świadczy to jednak wcale o tym, by o wadach tych można było przestać myśleć i by było można rezygnować z ich usnięcia.

Wręcz przeciwnie — podkreślamy nie po raz pierwszy, że właśnie tylko okres wysokiej koniunktury gospodarczej daje prawdziwe możliwości przeprowadzenia potrzebnych reform. Jeżeli się z okresu tego nie skorzysta, podwaja się siłę uderzenia najbliższego okresu niepowodzenia gospodarczego, kiedy to z kolei naprawdę przeprowadzanie nawet najsłuszniejszych zmian może okazać się niemożliwym.

Tę zasadę i obowiązek skorzystania z lepszego położenia gospodarczego, pragnęlibyśmy odnieść do największych braków naszej struktury gospodarczej: do „przerostów etatyzmu", do wadliwości systemu podatkowego, do przeciążenia świadczeniami socjalnymi. Nie można upajać się osiąganymi wynikami, a zapominać przy tym, że wyniki te byłyby jeszcze korzystniejsze przez przeprowadzenie powyższych reform, oraz przez faktyczne i realne, a nie tylko „honorowe" — z trybuny sejmowej, uprzywilejowanie inicjatywy prywatnej.

Wszelkie reformy winny być przemyślane i przygotowane, ale zasadniczo — im prędzej, tym lepiej.

Pod tym samym kątem spojrzeć wypada i na ostatnie posunięcia Ministra Przemysłu i Handlu. Powołał on mianowicie ostatnio nową, dość liczną, komisję „dla spraw reformy interwencjonizmu". Komisja ta ma na celu opracowanie wniosków w celu usprawnienia metod stosowania istniejących środków interwencjonizmu gospodarczego, a więc przedmiot badań szerszy i raczej mniej konkretny od dawnej komisji „antyetatystycznej".

Nikt nie neguje szczerości w szukaniu dróg dla likwidacji przerostów interwencjonizmu i etatyzmu ze strony pp. wicepremiera Kwiatkowskiego i min. Romana. Co więcej: ostatni fakt powołania nowej komisji, pod przewodnictwem prezesa Klarnera, dowodzi pewnej konsekwencji w oświetlaniu szwankującego zagadnienia. Można mieć jednak poważne obawy, że równolegle do dyskutowania i rozpatrywania tych spraw, nie pójdzie ich realizacja.

W tym wypadku ocena ostatnich posunięć nie mogłaby być pozytywna, niezależnie od rzetelnego wysiłku włożonego w badawcze prace i niezależnie od dobrych intencyj inicjatorów.

Moratorium i ulgi hipoteczne.

Moratorium dla wierzytelności hipotecznych, zawarte w ustawie z 29 III. 1933 (Dz. U. Nr. 25, poz. 213), wygasły z dniem 31 grudnia 1937.

Przedłużenie ich przynosi ustawa z 5 lutego 1938 (Dz U. Nr. 9, poz. 54).

Ustawa ta posiada ten sam **zakres przedmiotowy,** za wyjątkiem hipotecznych długów rolniczych (według pojęcia rozp. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych z 1934 r.). Dopiero ew. specjalne rozp. Rady Ministrów będzie mogło częściowo zmniejszyć to ogólne wyłączenie.

Treść ulg polega przede wszystkim:

1. na niedopuszczalności egzekucji kapitału wierzytelności hipotecznych przed 1. VI. 1938,
2. na możliwości odroczenia terminu zapłaty (najdalej do 31. XII. 1939), lub rozłożenia długu na raty (najdalej do 31. XII. 1943). Ulgi te wprowadzi w poszczególnych wypadkach Sąd na wniosek dłużnika,
3. na możności spłaty kapitału długu listami zastawnymi, jeżeli wierzyciel zażąda spłaty kapitału długu przed 31. XII. 1939. W tym wypadku do tegoż samego dnia nastąpić musi faktyczna spłata długu.

Ulga ta nie służy wierzycielowi, gdy: a) dług został przez Sąd rozłożony na raty, b) dług był nieoprocentowany, c) nabycie nieruchomości przez dłużnika nastąpiło po 1. VII. 1932.

Dłużnik traci wszelkie **prawa do ulg,** w razie trzymiesięcznej zwłoki w uiszczeniu odsetek należnych po 1 stycznia 1938.

Sąd orzeka w powyższych sprawach w trybie postępowania niespornego.

Sąd może odmówić ulg na podstawie własnej oceny zdolności płatniczej dłużnika, w wyniku złośliwego uchylania się przez dłużnika od spełnienia zobowiązań, oraz gdy wierzytelność była przerachowana według rozp. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. r. 1925 Nr. 30, poz. 213) w skali niższej od 100%.

W tym ostatnim wypadku (jeżeli dług był przerachowany) może Sąd, w uwzględnieniu sytuacji majątkowej dłużnika, uchylić możność spłacenia hipoteki listami zastawnymi (p. powyższy punkt 3).

Warunki i zasady spłaty listami zastawnymi określi osobne rozp. Min. Skarbu z tym, że strata kursowa wierzyciela nie będzie mogła przekraczać 25% spłacanej wierzytelności.

Na terenie b. zab. pruskiego przysługuje **od decyzji** Sądu Grodzkiego **„natychmiastowe zażalenie“** z ust. o sądownictwie niespornym z 1898 r. (§ 22) t. j. wniesione w ciągu 2 tygodni do Sądu Okręgowego. Nie ma natomiast środka odwoławczego do Sądu Najwyższego.

Podobnie jak moratorium z 1933, tak i omawiana ustawa dopuszcza korzystanie z ulg przez **dłużników osobiście odpowiedzialnych** za wierzytelność hipoteczną.

Ochrona znaków towarowych.

Poniżej podajemy szereg ważniejszych wyroków Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego w przedmiocie ochrony znaków towarowych.

Są to orzeczenia do obowiązującego rozporządzenia Prezydenta R. P. z 22 marca 1928, o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (poz. 384 Dz. Ust. R. P.).

Cechy ogólne.

„Podobieństwo znaków towarowych polegać ma bez względu na różnice szczegółów, na ogólnym wrażeniu wzrokowym, zdolnym złudzić nabywcę co do pochodzenia towaru. Okoliczność, czy sprawca osobiście zlecił wykonanie zakwestiowanego znaku towarowego, jest dla odpowiedzialności karnej bez znaczenia.“ (3 K 912/35 z 15. X. 1935).

Art. 174 ustęp 1 nie stoi na przeszkodzie, aby uznać kolory, względnie ich zestawienie — za charakterystyczną część składową, względnie element znaku towarowego, który w konkretnym wypadku może swoją przewagą zadecydować o ogólnym wrażeniu, jakie odnosi odbiorca z wyglądu danego znaku i w konsekwencji uzasadnić częściowe unieważnienie tego znaku w myśl art. 177 ustęp 1 lit. c powołanego rozporządzenia. (Wyr. z dnia 10 marca r. L. rej. 8793/34).

Przewidziany w art. 3 ustęp 2 ustawy z dnia 5 lutego 1924 r. (poz. 306 Dz. Ust.) wymóg dla uznania wynalazku za nie nowy, aby wynalazek ten był opublikowany w sposób o tyle jasny i jawny, żeby każdy znawca rzeczy mógł go w przemyśle stosować, ma to znaczenie, że publikacja wynalazku, o ile ma być przeszkodą do uznania nowości tego wynalazku w patencie później zgłoszonym, winna być udostępniona znawcom danej gałęzi wiedzy w ten sposób, iżby brak należytej jasności i jawności opublikowania nie pozbawił tych znawców możności stosowania wynalazku w przemyśle. (Wyr. z dnia 5 kwietnia 1936 r. L. rej. 7434/33).

Warunki ochrony patentu.

Ochrony prawnej z art. 181 w związku z art. 179 ust. 1 nie wyłącza okoliczność, że dawniej zarejestrowany znak towarowy nie jest używany z powodu nieobecności na rynku krajowym towaru, dla którego znak ten jest przeznaczony (t. zn. znak zapasowy). (Wyr. z dnia 22 marca 1937 r. l. rej. 338/35).

Art. 177 ustęp 1 lit. b wylicza w sposób wyczerpujący prawa prawnych osób (do nazwiska, do firmy, do wizerunku), których naruszenie powoduje nieważność prawa z rejestru znaku towarowego. (Wyr. z dnia 15 kwietnia 1937 r. l. rej. 932/35).

Opublikowanie wzoru użytkowego w rozumieniu art. 90 (2) rodzi skutki prawne w tym artykule przewidziane, niezależnie od tego, czy opublikowanie odpowiadało woli autora wzoru. (Wyr. z dnia 25 stycznia 1937 r. l. rej. 1211/35).

Wcześniejsze zgłoszenie znaku towarowego w Urzędzie Patentowym samo przez się nie uprawnia do żądania unieważnienia znaku takiego samego (art. 179 ust. 1 i art. 181), który, chociaż później zgłoszony, został wcześniej zarejestrowany. (27. X. 1936 r. l. rej. 5206/34).

„a) Warunkiem koniecznym do uznania prawa z rejestracji znaku towarowego za nieważne na zasadzie art. 177 (i) c jest. aby zarówno towar, co do którego pochodzenia, rodzaju lub jakości odbiorcy są wprowadzeni lub mogą być oczywiście wprowadzeni w błąd tym znakiem, jak i towar, doznający wymienionym przepisem ochrony, znajdowały się na rynku krajowym. b) Ochro-

na znaku towarowego na zasadzie art. 179 (i) i art. 181 powołanego wyżej rozporządzenia nie jest uzależniona od faktycznego wprowadzenia na rynek krajowy towaru, opatentowanego tym znakiem (znak t. zw. defenzywny lub zapasowy). c) Art. 181 wymienionego wyżej rozporządzenia rozszerzył stosowanie skutków prawnych, przewidzianych w art. 179 tegoż rozporządzenia, dla znaków identycznych ze znakami wcześniejszymi, na znaki różniące się od dawniejszych tak nieznacznie, iż mimo różnic odbiorca towaru może z łatwością przypuszczać, że towar pochodzi z przedsiębiorstwa, którego znak ma w pamięci. (15. X. 1936 r. l. rej. 9805/34).

Umowne zezwolenie.

Nie jest przywłaszczeniem przez firmę X. znaku towarowego, zarejestrowanego przez nią w wypadku umownego zezwolenia: 1) na wyrób tych towarów na terenie kontrahenta Y, lecz w oddzielnym zamkniętym dla osób postronnych, podczas produkcji lokalu i przez zaufanego fachowca firmy X, oraz na 2) zaopatrywanie tak produkowanych towarów znakiem firmy X; przeto samowolna produkcja takiego towaru przez kontrahenta Y z pominięciem wyżej wymienionych warunków umowy i zaopatrywaniem nadal znakiem towarowym firmy X — jest karalnym wkroczeniem w zakres wyłączności zarejestrow. znaku. (19. I. 37 N 3 K 2117/36).

Automatyczne zgaśnięcie patentu.

Zaniedbanie określonego w art. 12 lit. a terminu sześciomiesięcznego do wniesienia opłaty patentowej — powoduje z mocy samego prawa zgaśnięcie patentu. (Wyr. z dnia 12 kwietnia 1937 r. l. rej. 2032/35).

Procedura przy patentach.

„Przed udzieleniem formalnego patentu niema skargi o zaprzestanie naruszenia praw z patentu ani skargi odszkodowawczej, z art. 25 i 30 powyższego rozp. Prezydenta Rzplitej, gdyż prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób handlowy lub przemysłowy powstaje dopiero przez udzielenie patentu.

Przepis art. 30 tegoż rozporządzenia odmawia jedynie materialnego prawa skargi przed udzieleniem patentu, nie uzasadnia natomiast zarzutu niedopuszczalności drogi procesu. (24. IV. 1935 r. C. II 3052/34).

Skarga do N. T. A. na orzeczenie Urzędu Patentowego R. P., unieważniające znak towarowy, wniesiona już po sprzedaży przedsiębiorstwa, z którym ten znak towarowy się łączy, przez dotychczasowego właściciela przedsiębiorstwa, nie może być pozostawioną bez rozpoznania z powodu braku legitymacji, jeżeli nabywca przedsiębiorstwa skargę tę podtrzymał. (26/V 1936 r. l. rej. 5060/32).

„1. Zarejestrowany znak towarowy zostaje pod ochroną prawa, mimo zaskarżenia jego ważności w Urzędzie Patentowym. 2. W postępowaniu karnym kwestię wkroczenia w zakres wyłączności prawa do znaku towarowego rozstrzyga sąd w płaszczyźnie art. 7 K. P. K. 3. Zawieszenie postępowania karnego celem rozstrzygnięcia istnienia lub nieistnienia prawa z rejestracji znaku towarowego jest niedopuszczalne, jako sprzeczne z zasadami Kod. Post. Karnego. (25. VI. 36 Nr. 3 K 653/36).

Budżet miejskiego Komitetu Pomocy Zimowej w Poznaniu.

Miejski Komitet Obywatelski do Walki z Bezrobociem w Poznaniu uchwalił swój budżet na miesiąc luty. Suma budżetowa wynosi 285.534,72 złotych. Z tej kwoty przeznaczono: 113.275,— zł na pomoc doraźną, 31.072,— zł na dożywianie dzieci w przedszkolach w wieku szkolnym i pozaszkolnym, 30.400,— zł na odzież, obuwie i bieliznę dla dzieci w przedszkolach, w wieku szkolnym i pozaszkolnym, 4.472,— zł na świetlicę, kursy kroju i szycia oraz cele oświatowe, 1.500 złotych na pomoc mieszkaniową.

Poza tym uchwalono 100.000,— zł na zatrudnienie od 14. zm. około 1.000 bezrobotnych przy pracach doraźnych Zarządu Miejskiego. Bezrobotni ci, którzy na okres zatrudnienia schodzą z ewidencji pomocy doraźnej, otrzymają jako wynagrodzenie za pracę 4,— złote dziennie.

Postanowiono zaapelować do społeczeństwa, ażeby przez przestrzeganie ustalonych norm świadczeń na akcję Pomocy Zimowej oraz solidarne spełnienie tego obowiązku, przyczyniło się do powodzenia akcji zimowej, która będzie najskuteczniejszym środkiem do zwalczania bezrobocia przez umożliwienie i w następnych miesiącach zatrudnienia dalszych bezrobotnych.

Ostatni apel z równym powodzeniem stosować się może do całego społeczeństwa wielkopolskiego. Sprawa Pomocy Zimowej jast kwestią zbyt ważną, aby ktokolwiek mógł się od świadczenia dla niej uchylić. To nie jest akcja charytatywna o dobrowolnym udziale, to akcja, którą poprzeć musi całe społeczeństwo bez wyjątku, albowiem jest to jeden ze sposobów łagodzenia skutków kryzysu. Złagodzimy go tylko wspólnym udziałem w akcji tak, jak całe społeczeństwo wspólnie odczuwało sam kryzys.

Skarb. - Finanse

Płatność podatków w marcu.

W marcu płatne są następujące podatki:

Do dnia 1 marca — przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1938, przez osoby fizyczne i spadki wakujące, w wysokości połowy podatku, jaki przypada od zeznanego dochodu;

do dnia 5 marca — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 do 28 lutego 1938 r.; do 20 marca — tenże podatek, pobrany w czasie od 1 do 15 marca 1938 r.;

do dnia 7 marca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w lutym 1938 r.;

do dnia 25 marca — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 r. w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w lutym 1938 r., przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane

do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych obrotach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I—V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są w marcu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w marcu 1938 r.

Jak będzie zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu w 1938 r.

Jak wiadomo, w dniu 10 lutego 1936 r. wyszło rozporządzenie Ministra Skarbu o zryczałtowaniu podatku przemysłowego od obrotu, które dotyczyło mniejszych przedsiębiorstw. Rozporządzenie to obowiązywało na przeciąg 1936/37, tak, że jego moc obowiązująca w roku 1938 wygasła.

Jak się dowiadujemy w Ministerstwie Skarbu zostały opracowane normy zryczałtowania podatku przemysłowego od obrotu, które będą obowiązywały w 1938 r. Wspomniane rozporządzenie ukaże się w niedługim czasie a treść jego jest następująca: w 1938 roku będzie zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu, lecz pobrany w kwotach przypadających w myśl poprzednich zarządzeń na jeden rok podatkowy tj. 1938. Od opłacania podatku przemysłowego od obrotu w formie ryczałtu będą wyłączone przedsiębiorstwa zaliczone do II kat. handlowej i VI kat. przemysłowej, które w 1938 r. zostały lub zostaną przejęte przez spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie i inne osoby prawne oraz przedsiębiorstwa, których obrót za 1937 r. był o 25 proc. wyższy od obrotu osiągniętego w 1935 r.

Za podstawę do ustalenia tego wymiaru mają służyć dane, uzyskane z ksiąg handlowych, z ksiąg gospodarczych, zapisków itp. dowodów. Wyłączone będą również te przedsiębiorstwa, które do dnia 1 kwietnia 1938 r. złożą w Urzędzie Skarbowym wniosek o wyłączenie ich z ryczałtu. Wyłączone są wreszcie w 1938 r. z pod rozporządzenia zryczałtowania podatku przemysłowego od obrotu, a korzystające z tego rozporządzenia w 1938 r., przedsiębiorstwa, które: a) zmieniły przedmiot swej działalności, b) nie są prowadzone w siedzibie tej miejscowości, co w 1937 r., c) które do 1. IV. 1938 złożą Urzędowi Skarbowemu pisemne oświadczenie, że od początku 1938 r. prowadzą prawidłowe księgi handlowe.

Zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu będzie płatny w 4-ch ratach: do 1 czerwca, do 15 września, do 15 listopada 1938 i do 15 lutego 1939 r.

(C. G. H.).

Projekt ustawy o rejestrowym prawie zastawu na maszynach. silnikach i pędniach zakładów rzemieślniczych.

Samorząd przemysłowo - handlowy otrzymał do zaopiniowania projekt wymienionej w tytule ustawy, który przewiduje, iż na maszynach, silnikach i pędniach zakładów rzemieślniczych można ustanawiać rejestrowe prawo zastawu. Celem owego projektu jest umożliwienie kredytowania akcji inwestycyjnej przedsiębiorstw, niemieszczących się we własnych nieruchomościach, które z tego powodu nie mogą korzystać z kredytu długoterminowego, zorganizowanego na zasadzie zabezpieczenia hipotecznego.

Ujemne salda debetowe, a prawidłowość ksiąg handlowych.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 22 grudnia 1937 r. L. D. V. 24645/2/37 podało do wiadomości wyciąg z wyroku N. T. A. z dnia 15. X. 1937 r. L. rej. 94/35. Zgodnie ze wspomnianym wyrokiem N. T. A. nie dopatrzył się w dyskwalifikacji ksiąg handlowych skarżącej przekroczenia przez władzę granic swobodnej oceny ksiąg, jako podstawy dla ustalenia dochodu w ramach art. 21 ustawy o podatku dochodowym, mającego zastosowanie w przypadku prowadzenia przez osoby prawne prawidłowych ksiąg handlowych. Nieprawidłowymi bowiem są książki skarżącej, choćby już z tego powodu, że — co nie jest spornym — w księgach stwierdzono na rachunku kasy w licznych wypadkach wyższe sumy rozchodu niż przychodu. Sprzeciwia się to kardynalnym zasadom buchalterii i stanowi dostateczną zasadę do uznania w ten sposób prowadzonych ksiąg za nieprawidłowe. Okoliczność zaś, że skarżąca wyjaśniła przyczynę powstania wspomnianych usterek, realizowaniem otrzymywanych czeków w banku i księgowaniem należności z tych czeków dopiero po otrzymaniu należności z banku na drugi lub trzeci dzień po oddaniu czeków do zrealizowania, a zatem nie tego samego dnia w którym czek otrzymała, nie mogła ochronić ksiąg przed dyskwalifikacją, gdyż taki sposób księgowania przychodu z opóźnieniem, a nie z chwilą faktycznego jego zaistnienia, jest wadliwym, a zatem nieprawidłowością.

Ulgi podatkowe wygasają z dn. 31 marca.

Z dniem 31 marca r. b. wygasają ulgi, przyznane dla zaległości podatkowych rozporządzeniem ministra Skarbu z dnia 15 kwietnia 1935 roku. Wskutek tego rozporządzenia do dnia 31 marca r. b. zaległości, stają się po tym dniu wymagalne i w razie niezapłacenia ich do tego terminu, będą ściągane w drodze przymusowej.

Z chwilą wygaśnięcia odroczenia wygasa również prawo płacenia odroczonych zaległości bez odsetek, z bonifikatą, sięgającą obecnie 50% wpłaconej sumy. Bonifikatę tę stosuje się w ten sposób, że każdą wpłatę, dokonaną do dnia 31 marca r. b. włącznie na poczet odroczonych zaległości, zalicza się na te zaległości w wysokości 150%, a więc kto np. wpłaci 200 złotych, ma zaliczone na pokrycie zaległości 300 złotych. Wpłaty z taką bonifikacją można dokonywać nie tylko gotówką, lecz również obligacjami Pożyczki Narodowej i Pożyczki Konwersyjnej z r. 1924.

Po dniu 31 marca r. b. omawiane zaległości nie będą korzystały z żadnych bonifikat, a ponadto przy ich regulowaniu będą pobierane odsetki od dnia 1 kwietnia 1934 roku. Kto więc, np. ma odroczenie na podstawie omawianego rozporządzenia do dnia 31 marca r. b. zaległości w łącznej sumie 1.200 złotych, może te zaległości w terminie do dnia 31 marca r. b. pokryć bez odsetek wpłatą 800 złotych (gotówką, bądź też obligacjami Pożyczki Narodowej lub Pożyczki Konwersyjnej). Po dn. 31 marca r. b. na uregulowanie tej zaległości będzie musiał wpłacić już 1.632 zł (1.200 złotych zaległości plus 36% odsetek za cztery lata), a więc przeszło dwa razy tyle.

Sprawy socjalne.

Postępowanie przy wymiarze i poborze należności Funduszu Pracy.

Fundusz Pracy pobiera:
a) wkładki z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia (Ustawa z dnia 18. VII. 24);
b) opłatę na Fundusz Pracy (ustawa z 16. III. 33).
Opłaty te pobiera się od uposażeń i od innych podstaw wymiaru.

Dziennik Ustaw z 9. XII. 37 Nr. 83 poz. 604 zawiera rozporządzenie z 29 października 1937 o postępowaniu przy wymiarze i poborze należności na rzecz Funduszu Pracy. Rozporządzenie to ma charakter kodyfikacyjny, łącząc obowiązujące dotąd przepisy wydane co do poszczególnych opłat w różnym czasie.

Rejestracja przedsiębiorstw.

Wszystkie przedsiębiorstwa, które zatrudniają conajmniej 5-ciu pracowników, muszą w ciągu 14 dni od swego powstania zarejestrować się w swym Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy, podając przy tym:
1. swą nazwę,
2. adres przedsiębiorstwa,
3. nazwisko posiadacza i odpowiedzialnego kierownika,
4. rodzaj produkcji,
5. liczbę ogółu pracowników i liczbę robotników.

Zmiany jakie w powyższych danych nastąpią winny być podane Funduszowi Pracy w ciągu dni 14.

Odpisy list płac.

Określone powyżej przedsiębiorstwa winny co miesiąc do 10-go każdego miesiąca nadsyłać do odpowiedniego Biura Wojewódzkiego (lub jego ekspozytury) wyciągi z ksiąg płacy lub odpisy imiennych wykazów wypłat. Odpisy te względnie wyciągi powinny zawierać następujące dane:
1. wskazanie okresu płatniczego (miesiąca),
2. kwotę zarobku wypłaconą w danym okresie robotnikowi,
3. ilość dni pracy za które zarobek ten wypłacono,
4. kwotę składki od poszczególnego robotnika,
5. ogólną składkę za omawiany okres płatniczy,
6. datę rozpoczęcia pracy lub zakończenia (jeżeli zachodzą zmiany wśród pracowników zatrudnionych),
7. wskazanie robotników sezonowych (jeżeli tacy są w przedsiębiorstwie),
8. ogólną liczbę pracowników (jeżeli przedsiębiorstwo zabezpiecza na wypadek bezrobocia mniej niż 5-ciu robotników),

§ 7 rozporządzenia mówi, że odpisy ksiąg płacy mogą zawierać dane dotyczące opłat na Fundusz Pracy (wskazanie kto ponosi opłaty, jakiego tytułu, za jaki okres i wykazanie kwoty opłat). Jeżeli nie zostaną te dane zamieszczone w odpisach z ksiąg płacy powinien je pracodawca podać Wojewódzkiemu Biuru Funduszu Pracy w osobnej deklaracji.

Zwolnienia od nadsyłania odpisów ksiąg płac.

§ 2 ust. 3 omawianego rozporządzenia zawiera możliwość zwolnienia poszczególnych zakładów pracy od nadsyłania wyciągów lub odpisów list płac pod warunkiem nadsyłania co miesiąc również do 10-go nast. miesiąca deklaracji należności której wzór zamieszczony jest w rozporządzeniu. Zwolnień tych dokonuje na wniosek danego przedsiębiorstwa Dyrektor Funduszu Pracy.

Dotychczas zwolnienia takie w myśl obowiązujących przepisów były również na podobnych warunkach możliwe do uzyskania.

Obliczanie składek i opłat na Fundusz Pracy.

Celem obliczenia wkładek na zabezpieczenie na wypadek bezrobocia podobnie jak i przy obliczaniu opłat na fundusz pracy należy podać zarobek wypłacony robotnikowi w sprawozdawczym okresie płatniczym zaokrąglając sumę (bez potrąceń) do groszy 50-ciu w górę lub do 1 złotego w górę (jeżeli kwota groszy jest większa od 50-ciu).

Jeżeli chodzi o zasady obowiązujące w tym względzie przy obliczaniu opłat na Fundusz Pracy to omawiane rozporządzenie wprowadza w tym systemie zmiany.

Wpłacenie obliczonych opłat na zabezpieczenie na wypadek bezrobocia i na fundusz pracy winno nastąpić w Wojew. Biurze Funduszu Pracy lub na odpowiednim koncie w PKO. co miesiąc z dołu, najpóźniej jednak do dnia 20-go miesiąca za uprzedni miesiąc.

Kontrolę wymiaru i poboru powyższych opłat sprawuje Wojew. Biuro F. P. lub jego ekspozytury.

Jeżeli przedsiębiorstwo nie spełni ciążących na nim obowiązków terminowo Woj. B. F. P. dokona wymiaru opłat z urzędu, według posiadanych danych przedsiębiorstwa w poprzednich okresach lub według innych zebranych przez siebie informacyj.

Handel zagraniczny.

Nowa instrukcja Komisji Obrotu Towarowego.

W „Monitorze Polskim" Nr. 294/1937, poz. 462 została umieszczona instrukcja Komisji Obrotu Towarowego w sprawie przepisów dla eksportera oraz kontroli waluty eksportowej. Poszczególne przepisy zawarte były uprzednio bądź w instrukcjach Komisji Obrotu Towarowego dla organizacyj kontrolnych, bądź w okólnikach Komisji Dewizowej, bądź wreszcie w Dziennikach Urzędowych Ministerstwa Skarbu.

Ogłoszenie jednolitej instrukcji i usystematyzowanie dotychczas obowiązujących przepisów — to niewątpliwie ważny wzgląd, który przyświecał autorom instrukcji.

Instrukcja powyższa jednak nie tylko, że stanowi sui generis kodyfikację przepisów, lecz — co jest o wiele istotniejsze — przynosi uproszczenie dotychczasowego systemu kontroli.

Poza wstępem, zawierającym bardzo ważne objaśnienia nomenklatury w rozumieniu instrukcji, instrukcja dzieli się na dwie części: 1) warunki doręczania zaświadczeń walutowych , 2) kontrola waluty eksportowej, wreszcie w zakończeniu omawia opłaty i przepisy porządkowe.

Instrukcja zawiera wskazówki, jakie zasadnicze warunki ma spełnić eksporter, aby mógł otrzymać zaświadczenie walutowe na wywóz.

Zasadniczym warunkiem otrzymania zaświadczenia przez eksportera jest jego zobowiązanie, iż należność za sprzedane za granicę towary będzie zapłacona bądź

w zagranicznych środkach płatniczych (§ 1), bądź wyjątkowo w sposób wskazany w § 2, przy czym wyjątki od klauzuli dewizowej podane są enumeratywnie.

Instytucje, doręczające zaświadczenia walutowe, obowiązane są do przeprowadzenia kontroli wstępnej, która nie ogranicza się tylko do formalnej kontroli, ale polega też na sprawdzeniu, czy istotne warunki transakcji (cena, termin zapłaty) zgodne są z normalnymi transakcjami, względnie czy odchylenia są dopuszczalne.

Instrukcja zna również wywóz w odprawie warunkowej i pod tym tytułem darmym (wydać tego rodzaju zaświadczenie może tylko Polski Instytut Rozrachunkowy lub jego delegaci), jak np. próbki, wzory, reklamy itp.

Instrukcja nie ogranicza obowiązków eksportera jedynie do sprzedaży bankowi dewiz, zadeklarowanych przez eksportera, ale żąda poza dowodem odprowadzenia, dokonania rozliczenia transakcji eksportowej i potrąceń z należności za sprzedany towar oraz dostarczania instytucjom kontrolnym wyjaśnień oraz ew. ksiąg i dokumentów. Obowiązek rozliczania wprowadzili autorzy instrukcji ze względu na stan faktyczny rozwikływania transakcyj eksportowych. Suma deklarowana nie może być w większości wypadków podawana ściśle (faktury proforma, towar u komisantów, składy konsygnacyjne itp.), raczej podawana jest niżej. Z drugiej strony na zasadzie generalnych (por. okólnik Nr. 5 Komisji Dewizowej) lub indywidualnych upoważnień Komisji Dewizowej dla eksporterów, eksporterom służy prawo do dokonywania potrąceń z wydatkami zagranicznymi, związanymi z eksportem, bonifikatami itp.

Dokonanie rozliczeń w związku z powyższym może być nie tylko dla poszczególnych transakcyj czy transportów towarów, ale i dla pewnej ilości względnie okresowe (miesięczne). Jest to novum, wprowadzone w nowej instrukcji, mające zwłaszcza ważne znaczenie dla eksportu masowego. Przy masowym eksporcie rozliczenie dla każdego transportu stwarzałoby znaczne trudności.

O ile eksporter nie może odprowadzić w terminie waluty — winien o tym zawiadomić instytucję kontrolującą, podając należyte usprawiedliwienie.

Kontrolę wpływu waluty eksportowej i rozliczeń eksporterów prowadzi Polski Instytut Rozrachunkowy, który korzysta — na zlecenie Komisji Obrotu Towarowego — z pomocy instytucyj, upoważnionych do doręczania zaświadczeń walutowych.

Polski Instytut Rozrachunkowy uzgodnił system tej współpracy z instytucjami w ten sposób, że instytucja po kontroli rzeczowej przesyła rozliczenie do opracowania statystycznego Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu.

Eksport drobny i niezorganizowany podlega bezpośrednio kontroli Polskiego Instytutu Rozrachunkowego.

Celem usprawnienia kontroli waluty eksportowej, Polski Instytut Rozrachunkowy współpracuje ściśle z Komisją Dewizową i bankami dewizowymi zgodnie ze wskazówkami Komisji Obrotu Towarowego, i z Ministerstwem Skarbu.

Podkreślić w końcu należy, że koszty związane z eksportem obniżył P. I. R. z 0,5% na 0,4%.

Znaczny wzrost obrotów polsko-niemieckich.

Na posiedzeniu członków Niemieckiej Izby Handlowej dla handlu z Polską we Wrocławiu wskazano na znaczne polepszenie się sytuacji gospodarczej w Polsce. Wzrost działalności przemysłowej spowodował, że import do Polski wogóle był w r. 1937 o 25% większy, a wywóz do Polski o 16% większy, niż w r. 1936.

Import polski z Niemiec wynosił w pierwszych 11-tu miesiącach 1937 r. 164 miln. zł w porównaniu do 130.8 miln. zł w tym samym okresie 1936 r. Wywóz zaś z Polski do Niemiec wzrósł ze 128,4 miln. do 148,6 miln. zł.

Handel polsko - niemiecki nie zupełnie dotrzymał kroku ogólnemu rozwojowi polskich stosunków handlowych z zagranicą. Wynika to stąd, że większość importu polskiego stanowią surowce, a dopiero w drugiej linii wyroby gotowe. W każdym razie Niemcy stoją na pierwszym miejscu w imporcie do Polski, w eksporcie zaś na drugim — po Anglii. Wzrastające polepszenie sytuacji Polski i wielkie plany inwestycyjne pozwalają przypuszczać, że wzmożenie importu polskiego potrwa jeszcze dłuższy czas.

Odprawa celna odpadków, otrzymanych przy przeróbce towarów w czynnym obrocie uszlachetniającym.

W procesach czynnego obrotu uszlachetniającego powstają odpadki, które bądź to podlegają cłu przywozowemu, bądź też są od tego cła wolne. Sprawę odpadków, podlegających cłu przywozowemu, regulują postanowienia § 91 rozporządzenia z dnia 9/X 1934 r. o przepisach wykonawczych do prawa celnego.

W okólniku z dn. 7/I 1938 r. L. D. IV 29637/2/37, Min. Skarbu wyjaśniło, że jeżeli natomiast chodzi o powstające w czynnym obrocie uszlachetniającym odpadki, wolne od cła przywozowego, to przy wywozie ich za granicę jako do towarów ukrajowionych i pochodzących z wolnego obrotu, stosują się ogólne przepisy, a zatem i podlegają cłu wywozowemu, o ile cło takie dla danego towaru zostało ustanowione; i tak np. odpadki, powstające w czynnym obrocie uszlachetniającym blachą białą, w razie wywozu za granicę opłacają cło wywozowe według poz. 3 taryfy celnej wywozowej.

Warunki pozwoleń na stosowanie zniżek celnych i zezwoleń od cła.

W okólniku z dnia 24/I 1938 r. L. D. IV 29709/2/37 Min. Skarbu poleciło urzędom celnym, ażeby przy zastosowaniu na podstawie pozwoleń Ministerstwa Skarbu zniżonych stawek celnych lub zwolnień od cła były przestrzegane ściśle wszystkie warunki, ustalone w tych pozwoleniach. W szczególności winny być ściśle przestrzegane warunki, dotyczące jakości towaru, jego wagi (ilości), terminu ważności pozwolenia, kraju pochodzenia, względnie kraju, z którego towar ma być przywieziony.

Waga odprawianych maszyn, aparatów, wag, przyrządów, narzędzi i instrumentów, jeżeli została określona w pozwoleniach w przybliżeniu (wagi ok. . . . . kg), może się różnić do 20% w dół lub w górę od wagi, podanej w pozwoleniu. Taka toleracja wagi może być zastosowana tylko wówczas, jeżeli sprowadzone towary są identyczne z tymi, na jakie została przyznana zniżka celna, a więc jeżeli one ściśle odpowiadają dołączonym do pozwolenia rysunkom, rachunkom itp. Waga natomiast innych towarów, jeżeli została określona w przybliżeniu, może się różnić w górę do 10% wagi, podanej w pozwoleniu.

Przy wykorzystaniu pozwoleń przy kilku odprawach (jeżeli towar sprowazdony jest partiami), wskazana tolerancja wagi w wysokości 10% winna być stosowana

tylko przy ostatniej odprawie celnej od wagi pozostałej do wykorzystania, przyznanego danym pozwoleniem.

Wreszcie, przy towarach, których ilość określona jest w pozwoleniach w sposób ścisły (wagi ...... kg, sztuk ....) — tolerancja nie jest dopuszczalna; nie wyklucza to jednak możności wykorzystania przez strony tylko części tych kontyngentów towarów, na jakie udzielono zniżki celne lub zwolnienia od cła.

W sprawie poświadczania cen fakturowych przy imporcie w ramach transakcji wiązanych.

Do podań o poświadczenie cen fakturowych przy imporcie w ramach transakcyj kompensacyjnych wiązanych, winny być dołączone oświadczenia importera według następującego wzoru:

OŚWIADCZENIE IMPORTERA.

W związku ze złożoną prośbą o zmianę wartości (poświadczenie ceny) towaru sprowadzonego (który ma być sprowadzony) .... p/g pozwolenia przywozu Nr. .... HZ. .... z dnia .... roku .... oświadczam:

„Wszystkie koszty uboczne, wymienione w punkcie 2 części IV Instrukcji Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 25 XI. 1937 r. do okólnika Nr. 14 Komisji Dewizowej:

a) transport do granicy polskiego obszaru celnego, przeładunek, magazynowanie za granicą,
b) ubezpieczenie w czasie transportu do granicy polskiego obszaru celnego, zagraniczne opłaty celne, przekazowe, konsularne i inne opłaty publiczno-prawne,
c) zagraniczne opłaty weterynaryjne oraz koszty paszy i ściółki,
d) opłaty na rzecz maklerów i agentów giełdowych za granicą,
e) ekspedycję (prowizję spedytora za granicą),
f) prowizję handlową, przypadającą cudzoziemcom z tytułu pośredniczenia przy transakcji np. agentów, przedstawicieli itp.,
g) procenty przy kupnie na kredyt, a także inne tym podobne koszty, związane z importem danego towaru,

objęte są wartością, którą zadeklarowałem przy zmianie wyżej wymienionego pozwolenia przywozu .... poza tym towar sprowadzony (który ma być sprowadzony) nie jest, ani nie był obciążony innymi kosztami, związanymi z jego zakupem i transportem do granicy polskiego obszaru celnego, a płatnymi pośrednio lub bezpośrednio na rzecz dostawcy (cudzoziemca).

Podpis importera:

dnia .... 1938 r.

Transport.

W sprawie opłat za dzierżawę rozjazdów na bocznicach prywatnych.

Jak wiadomo, zarządzenie Ministerstwa Komunikacji z dn. 2 marca 1932 r. Nr. U. N. II-43/1/32 zostało zniesione i obecnie obowiązuje okólnik z dn. 7. IV. 1937 r. Nr. U. N. II-43/12 w sprawie szeregowania, sprzedaży i dzierżawy rozjazdów starych użytecznych i zbędnych dla Polskich Kolei Państwowych.

Według tego okólnika, zarówno przy sprzedaży, jak i przy wydzierżawieniu rozjazdów dla celów bocznicowych w najogólniejszych wypadkach, t. j. gdy chodzi o rozjazdy staroużyteczne, wymagające naprawy, cena szacunkowa takich rozjazdów została ustalona na 33% wartości rozjazdu nowego odpowiedniego typu, czyli że została obniżona o 17%.

Dalszego obniżenia wartości rozjazdów do celów bocznicowych Ministerstwo nie uważa za możliwe.

Targi i Wystawy.

Korzyści dla importerów uczestniczących w targach.

Wbrew rozpowszechnionemu przekonaniu, targi międzynarodowe w Polsce nie korzystają z subwencji finansowych Państwa. Jedyną formą pomocy państwowej jest przydzielanie targom kontyngentów przywozowych, tj. pozwoleń przywozu na towary pochodzące z transakcyj targowych. W tej formie Państwo zachęca wystawców zagranicznych do uczestniczenia w targach międzynarodowych.

Dotychczasowa forma stosowania tego rodzaju pomocy państwowej okazała się niewystarczająca i to nie tylko z powodu zbytniej szczupłości, a więc nikłej atrakcyjności kontyngentów targowych na niektóre artykuły, ale i z tej racji, że dla szeregu państw odnośne kontyngenty nie były przewidziane.

Zważywszy zaś, iż udział firm zagranicznych w targach międzynarodowych jest bardzo pożądany, gdyż m. in. pośrednio oddziałuje korzystnie na kompensacyjny eksport oraz ułatwia przegląd wytwórczości zagranicznej (co przedsiębiorcom polskim oszczędza konieczność wyjazdów na targi zagranicą), uznać należy, iż targom międzynarodowym w Polsce powinny być przyznane nadkontyngenty, tj. zupełnie specjalne kontyngenty na wszelkie towary targowe — bez różnicy kraju pochodzenia.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu wdrożyła ostatnio starania o uzyskanie tego rodzaju nadkontyngentów dla tegorocznych Targów Poznańskich. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, starania poznańskiej Izby Przemysłowo - Handlowej zostaną uwieńczone powodzeniem.

Różne.

Wyjaśnienia odnośnie procedury rejestrowej.

Wobec tego, że nie wszyscy przedsiębiorcy orientują się w obowiązującej procedurze rejestrowej, i że w związku z tym zdarzają się niedopatrzenia, spowodowane niewłaściwą interpretacją istniejących przepisów, wyjaśniamy co następuje:

Wszyscy kupcy, prowadzący przedsiębiorstwa w większym rozmiarze, obowiązani są do zarejestrowania się we właściwym Sądzie Okręgowym. Błędnym jest mniemanie przedsiębiorców, że za przedsiębiorstwo prowadzone w większym rozmiarze uważa się tylko takie, którego obrót roczny przekroczył 100.000 zł. Na mocy bowiem rozporządzenia wydanego w 1936 r. za przedsiębiorstwa prowadzone w większym rozmiarze, nieza-

leżnie od wysokości osiągniętego obrotu, uważa się wszystkie przedsiębiorstwa, które wykupiły świadectwa od I do V kategorii przemysłowej, wszystkie przedsiębiorstwa I kategorii handlowej oraz wszystkie przedsiębiorstwa handlu detalicznego, przewozowe, ekspedycyjne i komisowe, oraz biura pośrednictwa handlowego, II kategorii handlowej.

Wyjątek stanowią tylko przemysłowcy, którzy wykupili świadectwa przemysłowe VI do VIII kategorii przemysłowej, lub kupcy, którzy wykupili świadectwa III do V kategorii handlowej. Te przedsiębiorstwa traktowane są tylko w tym wypadku jako przedsiębiorstwa o większym rozmiarze, jeżeli ich obrót roczny przekroczył 100.000 zł.

Przy tej sposobności przypominamy, że każdy kupiec rejestrowy obowiązany jest prowadzić księgi handlowe.

W ciągu 3 miesięcy po upływie roku obrotowego, należy przedstawić sądowi rejestrowemu inwentarz i bilans, sporządzane na koniec roku obrotowego. Termin ten upływa w większości wypadków w dniu 31 marca.

Spółki akcyjne i z ograniczoną odpowiedzialnością winny przedstawić sądowi rejestrowemu wymienione wyżej dokumenty w ciągu 2 tygodni po zatwierdzeniu rocznego bilansu przez właściwe władze.

Przedsiębiorcy tak długo pozostają przedsiębiorcami rejestrowymi, dopóki na ich własny wniosek nie zostaną wykreśleni z rejestru handlowego. Do czasu wykreślenia obowiązani są do przedstawiania inwantarzy i bilansów sądowi rejestrowemu.

Po raz pierwszy od wielu lat wzrost zatrudnienia przemysłowego w Polsce przekroczył tempo wzrostu ludności.

Wiadomym jest, iż, jeżeli sytuacja w Polsce nie ma się dalej pogarszać, musi uprzemysłowienie wchłonąć obok przyrostu z miast i przyrost naturalny wsi, czyli około 300.000 głów. Musi więc ono dla ludności wiejskiej dawać rocznie możliwość zatrudniania w przemyśle, rzemiośle i handlu przynajmniej ok. 100.000 pracujących, licząc, że każdy z nich wyżywi dwie osoby. Jest to program minimalny. Ale musimy dążyć nie tylko do niepogarszania się, ale i do poprawy sytuacji.

Już dziś zatrudnienie w górnictwie i hutnictwie wzrosło ze 130.600 osób w r. 1936 na 154.300 w końcu trzeciego kwartału 1937 r., czyli prawie o 19%. W przemyśle przetwórczym wzrost ten wynosi prawie 22%, z 530.000 na 645.000. Ta ostatnia liczba przekroczyła już poziom r. 1928. Ogółem więc wzrost zatrudnionych w przemyśle fabrycznym wynosi 139.000, przyjmując zaś, że jeden pracujący żywi obok siebie dwie osoby, otrzymamy, iż w tym czasie znalazło środki egzystencji dodatkowo 417.000 ludzi, nie licząc trudnego do uchwycenia wzrostu zatrudnienia w mniejszych bardzo licznych warsztatach produkcyjnych, jak rzemiosło.

Po raz pierwszy więc od wielu lat, w roku ubiegłym wzrost zatrudnienia przekroczył tempo wzrostu ludności.

Cała rzecz w tym, by to dodatnie zjawisko utrzymało się możliwie długo, przy czym z drugiej strony z całego szeregu powodów, a głównie dla niedostateczności kapitałów, nie należy nadmiernie i sztucznie przyśpieszać tempa dalszego wzrostu zatrudnienia.

Do nabycia...

Do zakupienia jest objekt składający się z tartaku parowego i młyna parowego za łączną kwotę około zł 150.000, przy czym zaznaczamy, że do nabycia objektu potrzebna byłaby suma 70—80,000 złotych w gotówce. Możliwe dalsze ustępstwa.

Informacje w Biurze Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.